

Včely samotářky

ROZŠÍŘENÍ
LIST 1

1.

Nachystejte pro samotářky, které hnízdí v zemi pískoviště

Až 70 % včelek samotárek hnízdí v zemi. V přírodě hnízdí tyto druhy v suchých, řídkce porostlých a prosluněných oblastech. V blízkosti člověka mohou obývat třeba písčitou cestičku, někdy si postaví hnízdo i v písčitém podkladu mezi dlaždicemi.

Některé včelky samotářky hnízdící v zemi se vám klidně nastěhují i do květináče, jiné potřebují větší vhodnou plochu, aby se k hnízdění odvážily. Některé samotářky vytvářejí pod zemí takzvané kolonie. Každá si buduje svoje komůrky, ale v těsném sousedství s ostatními. Někdy mají včelky dokonce jeden společný vchod do podzemí. Pokud tedy uvidíte, že do jednoho otvoru létá více včelek, může jít právě o tento případ.

Nejjednodušší způsob, jak vytvořit zázemí pro včelky hnízdící v zemi, je vyčlenit jim na zahrádce místo pro hromádku s pískem. Dobré je využít nějakého rohu nebo rohové konstrukce a svah z písku směřovat na jihovýchod. Včelky mají rády písek co nejjemnější (zrnatost 0,063 a 0,25 mm), takový písek obývá největší množství druhů. Není vhodný stavební písek ani písek na pískoviště, protože je příliš hrubý. Písek by měl být zhutnělý, aby se při pokusu o hloubení nesypan, a neměl by být promáčený. Jemný zhutnělý písek tvoří substrát, který usnadňuje včelkám hloubení komůrek.

Pískoviště může mít formu také jámy v zemi vyplněné písčitou zeminou nebo i naplněné dřevěné bedýnky (vyvýšeného záhonu). Důležité je, aby v materiálu nestála voda (aby odtékala pryč) a také aby zeminu neporůstala vegetace. Jemný písek nanášejte postupně a po každých 15 cm ho zhutněte. Díky jemnosti zrn se vytvoří kompaktní substrát, ve kterém se bude včelkám dobře hrabat.

Pokud v písku včelky zahnízdí, už s ním nelze manipulovat, protože uvnitř komůrek jsou vajíčka a později larvy. Postupným vývojem vznikne nakonec dospělec, který komůrku opustí, a nová včelka je na světě.

Bydlení pro samotářky hnízdící v zemi – o fous složitější varianta

Tato varianta zahrnuje navíc míchání materiálu a přípravu chodbiček pro včelky. Výsledné dílko by mělo být orientované na jižní stranu, u větších nádob na to myslíte už před samotnou realizací. Teplo napomáhá inkubaci larev a materiál dobře vysušuje.

Nádoba

Budete potřebovat nějaký větší květináč nebo bedýnku, do které umístíte namíchanou směs. Nádoba by měla být dostatečně vysoká a měla by odolat dešti a větru. Případná voda by uvnitř neměla stát (myslete na odvod).

Materiál

Náplň můžete vytvořit například ze směsi: 25 % zeminy (vrchní zemina ze záhonku atp.), 25 % hrubšího (stavebního) písku a 50 % jemného písku. Všechno pořádně promíchejte, postupně dávkujte do nádoby a po vrstvách zhutňujte. Náplň nádoby by měla být kompaktní, aby se včelkám vyhloubené chodbičky nezbortily. Kompaktnost můžete ještě podpořit tím, že budete finální povrch mlžit vodou a znovu ještě více stlačovat.

Vytvořte v materiálu dutiny

Včelky se nerady při budování hnízda dlouho zdržují. Vy jim můžete práci usnadnit a zvýšit pravděpodobnost, že se u vás ubytují. Tužkou nebo šroubovákem můžete do zeminy hloubit dírky. Materiál by se neměl sypan, pokud se rozpadá, je potřeba ho ještě více udušat.

Včely samotářky

ROZŠÍŘENÍ
LIST 2

Vhodný průměr otvorů pro zemní včelky se uvádí od 5 do 8 mm, můžete ale zkusit i trochu větší dírky, klasickou obyčejnou tužkou uděláte otvory cca 8 mm, hloubka je potřeba alespoň na délku tužky (čím hlouběji, tím lépe, některé samotářky hnízdí i desítky centimetrů pod zemí). Myslete i na dostatečné mezery mezi chodbičkami, aby se vám dílo nezhroutilo.

Ani všechny druhy samotářek hnízdících v zemi nemají stejné preference. Některé vyhledávají kompaktní písčitou půdu, vápencovou nebo jílovitou, jiné si staví komůrky ve volném písku. Samostatný písek a hlinitopísčité půda ale patří mezi nejoblíbenější materiály.

- ☉ Návod jsme se svolením autorky, Markéty Novotné, převzaly z její článku, který si celý můžete přečíst zde:

<https://www.zelenadomacnost.com/blog/index.php/2022/04/01/piskoviste-pro-vcelky-samotarky-hnizdici-v-zemi/>

- ☉ Zdroje článku paní Novotné:

<https://community.rspb.org.uk/nature-on-your-doorstep/b/gardeningforwildlife/posts/get-wildlife-rich-at-the-bee-bank>
<https://ptes.org/my-garden/how-to-make-a-habitat-for-ground-nesting-bees/>

- ☉ Na stránkách Zelené domácnosti najdete i další zajímavé články nejen o hmyzu v sekci Blog.

- ☉ Video návod na výrobu pískoviště pro samotářky v angličtině:

<https://www.youtube.com/watch?v=G1StySaHDUI>

2.

- ☉ Včely samotářky - pořad Polopate od 36.38 min.

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10658625776-polopate/223562220400013/>

- ☉ Jak přilákat na zahradu drvodělky:

<http://www.natura-opava.org/opavsko/zpravy/jak-prilakat-na-zahradu-drvodelky.html>

Včely samotářky

ROZŠÍŘENÍ
LIST 3

3.

Přehled, kde hnízdí některé samotářky:

KDE HNÍZDÍ

- ➔ **pod zemí:** pískorypky, pískohrabky, ruděnky, chluponožky, hedvábnice, stepnice, olejnice, ploskočelky, maskonosky, pilorožky
- ➔ **v dutinkách:** maskonosky, vlnařky
- ➔ **ve stoncích:** kyjorožky, zednice
- ➔ **mezi kameny:** maskonosky
- ➔ **v narušené omítce:** pelonosky, maskonosky, vlnařky, zednice, maltářka, čalounice
- ➔ **v mrtvém dřevě:** drvodělky, čalounice, vlnařky, zednice
- ➔ **v cizích hnízdech:** ruděnky, zdobnice (u hedvábnic), nomády (u pískorypek), kuželitka (u čalounic)

